

anden, er i Grunden Forhandlingen og Kampen ufrugtbar. Nu veed jeg ikke, om det kan lykkes for mig — jeg troer det ikke, jeg har ikke noget Haab derom —, at hvad jeg i dette Diebliff vil sige om denne Sag, vil blive bedre forstaaet end det, der er fremført tidligere og, som det forekommer mig, med meget stor Klarhed af forskjellige ærede Landsstingsmænd. Men Forhandlingen føres — som jeg her virkelig til Slutning skal, troer jeg, med Alles Erkjendelse kunne paavise — mere for sin egen Skyld end med Hensyn til det umiddelbare Afstemningsresultat, og derfor anseer jeg det for min Pligt efter den Raade, hvorpaa navnlig den ærede Minister flere Gange har udtalt sig i Sagen, ikke at holde en Udtalelse tilbage. For den ærede Minister har det aabenbart staaet, som om de Indvendinger, der fremkom fra den ærede Forslagsstillerens Side mod den Bevilling, som er begjæret paa Finantsloven, maatte være noget uventede, i Grunden reentud sagt, noget ubillige, noget overrassende. Hvad den ærede Forslagsstiller angik, fandt Ministeren navnlig, at det var overrassende, at han kunde gjøre Indvendinger mod Examinationscommissionen, siden han selv paa et andet Sted i Embedsmedfør havde været Medlem af en Examinationscommission, og hvad de almindelige Betragtninger om det constitutionelle Spørgsmaal angik, saa fandt den ærede Minister, at det var Noget, der var endelig afgjort, ja, han vilde i Grunden sige, at selve Principet om Examinationscommissionens Indførelse var afgjort billigt; thi der havde jo flere Gange været givet Bevillinger i den Retning. Dermed maatte altsaa Spørgsmaalets Afgjørelse formeentlig være saaledes staaet fast, at det var ubilligt og inconsequent, naar man nu vilde optage dette Spørgsmaal til ny Forhandling og gjøre Indvendinger derved. Jeg fremdrager det første Punkt med Hensyn til Forslagsstillerens Personlighed, skjøndt det jo kunde synes temmelig ligegyldigt; jeg fremdrager det, fordi det forekommer mig, at der her fra Ministerens Side viser sig et slaaende Exempel paa det, jeg kaldte Mangel paa Forstaaelse af Modstanderens Standpunkt. Thi hvad er det dog aabenbart, som gaaer igjennem min ærede

Sidemand's hele Betragtning af Sagen, hvad er det, der gaaer igjennem den Raade, hvorpaa han i hele denne Sag er optraadt? Det er en conservativ Betragtning af de bestaaende Institutioners Betydning; det er en conservativ Fastholden ved det Bestaaende, saalænge ikke Forandringen er bleven modeent overvejet, saalænge Forandringen ikke klart og utvetydigt foreligger til Overveielse og Afgjørelse under de sedvanlige betryggende Former. Og det er da nu den mærkelige, store Forffjel, der her viser sig, at paa det Sted, hvor min ærede Sidemand tidligere virkede, der var det den overleverede Tilstand, at Examinationscommissionen bestod, og det var ikke ifølge noget frit Valg, at han deeltog i denne Institutions Virksomhed, men det var paa Embedsvegne. Det var en tilvant Form, i den Grad tilvant, at man i lang Tid derovre fandt sig i Noget, som for os vilde være aldeles utaalstigt, og som først blev forandret, jeg kan sige under den danske Lufts frigjørende Indflydelse; man fandt sig derovre i en Examen for lukkede Døre. Derfor Nogen nu vilde komme og byde os en Examinationscommission her med Examination for lukkede Døre, saa vilde dog Enhver nok føle, at det ikke gik an at paaberaabe sig, at Saadant i lang Tid havde eksisteret i Slesvig. Men det viser dog bedst, hvilken Betydning den overleverede Tradition har i slige Spørgsmaal. Det er denne conservative Tankegang, uden hvilken Ingen kan reformere; den forslaaer ikke til at reformere, men uden en saadan conservativ Tankegang kan Ingen virkelig reformere; thi uden den bliver det ingen Reform af det Bestaaende, det bliver en fuldstændig Kuldkastelse deraf. Derfor var det ogsaa, at den ærede Minister undrede sig saa saare over, at min Sidemand kunde fremdrage det Synspunkt, at der var dem, der frygtede for, at den Foranstaltning, hvormed der her var Tale, i alt Fald dersom den ikke blev gennemført meget forsnylgt og befindigt, let kunde blive en Løsteflang for dem, der vilde undergrave Universitetet. Denne Tale fandt den ærede Minister i Grunden aldeles urimelig; men jeg paastaar, at den, der nuomstunder vil reformere saadanne gamle Institutioner som et Universitet, maa være saa